



ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-798

23.03.2018

Голові Верховного Суду України

ДАНИШЕВСЬКИЙ В.І.

Шановна Валентино Іванівно!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Найєма М. ., оголошений на засіданні Верховної Ради України 23 березня 2018 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 3 арк. у 1 прим.

З повагою

А. ПАРУБІЙ



НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5

№ 04-12/14-2231 від 20 березня 2018р.

**Голові Верховного Суду України
Данішевській В. І.**

вул. Пилипа Орлика, 8
м. Київ, 01043

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*про надання роз'яснення щодо поширення
дії принципу зворотної дії в часі
кримінального процесуального закону*

Шановна Валентино Іванівно!

03 жовтня 2017 року Верховною Радою України було прийнято Закон України "Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів" № 2147-VIII. 15 березня 2018 року вступили в силу передбачені цим законом зміни до Кримінального процесуального кодексу України.

Цими положеннями були введені обмеження досудового розслідування кримінальних правопорушень. На даний момент правоохоронці зобов'язані встановити підозрюваного у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого злочину протягом 18 місяців, невеликої або середньої тяжкості - 12 місяців, а кримінального проступку - 6 місяців. У

разі якщо строк закінчився та жодній особі не було повідомлено про підозру кримінальне провадження має бути закрите.

Згідно із загальновизнаним принципом права закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі. Цей принцип закріплено в частині першій статті 58 Конституції України і, відповідно до цього принципу, дію нормативно-правового акта в часі треба розуміти так, що вона починається з моменту набрання цим актом чинності й припиняється з втратою ним чинності. Тобто до події, факту застосовується той закон або інший нормативно-правовий акт, під час дії якого вони настали чи мали місце (офіційне тлумачення цього конституційного положення наведено в Рішенні Конституційного Суду України від 9 лютого 1999 року № 1-рп/99).

Водночас Конституція України в статті 58 допускає зворотню дію законів у часі, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи. Формою реалізації частини першої статті 58 Конституції України є положення частини першої статті 5 КПК, яка регулює дію норм кримінального процесуального закону в часі та згідно з якою процесуальна дія проводиться, а процесуальне рішення приймається відповідно до положень цього Кодексу, чинних на момент початку виконання дії або прийняття такого рішення. На відміну від закону про кримінальну відповідальність (матеріального права), чинний кримінальний процесуальний закон не має зворотної дії навіть у тих випадках, коли його правила є більш сприятливі для учасників кримінального провадження.

Практика Європейського суду з прав людини встановлює, що і процесуальні зміни, тобто зміни до КПК, у випадку пом'якшення відповідальності також можуть мати зворотню дію. Відповідно до пункту 4 §2 «Прикінцеві положення» Розділу 4 Закону України "Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів" № 2147-VIII підпункти 11-27, 45 пункту 7 § 1 цього розділу вводяться в дію через три місяці після набрання чинності цим Законом, не мають зворотної дії в часі та застосовуються до справ, по яким відомості про кримінальне правопорушення, внесені в Єдиний реєстр досудових розслідувань після введення в дію цих змін. Нові правила обчислення строків досудового розслідування передбачені

підпунктом 14 пункту 11 §1 Розділу 4 цього Закону, відповідно вони не мають зворотної дії в часі. Таким чином ця норма вступає в колізію із загальним правилом, згаданим вище, передбаченим ч. 1 ст. 5 КПК України, що на практиці призведе до неоднозначного тлумачення положень ухваленого закону.

У зв'язку з вищенаведеним постає питання чи поширюється дія норм, які були внесені законом № 2147-VIII, відносно кримінальних проваджень, досудове розслідування яких почалося до набрання законом чинності. Особливо актуальним це питання є щодо проведення досудового розслідування злочинів часів Революції гідності, досудове розслідування по яким почалося ще у 2014 році, і в більшості кримінальних проваджень встановити осіб, які вчинили злочин, на даний момент не вдалося.

Керуючись ст. 15 Закону України "Про статус народного депутата України", прошу Вас надати роз'яснення щодо поширення дії принципу зворотної дії в часі відносно змін до Кримінального процесуального кодексу України, які були внесені Законом України від 03 жовтня 2017р. № 2147-VIII і вступили в силу 15 березня 2018 року.

З повагою,

Народний депутат України



Мустафа Найєм